

YEDİKITA

AYLIK TARİH VE KÜLTÜR DERGİSİ
MART 2022 - SAYI 163

YAYINCI
ÇAMLIÇA BASIM YAYIN VE TİC. A.Ş.

Adına İmtiyaz Sahibi AHMET TEMİZ
Yayın Yönetmeni (Sorumlu) KEMAL ERKAN
Yayın Editörü VEYSEL SEKMEN
Editörler R. KEMAL SUBAŞI
EMRE BOYACI
Dijital İçerik Editörü TUNAHAN KANICI
Yayın Danışmanları SELMAN SOYDEMİR
İBRAHİM COŞKUN
Tasarım SÜLEYMAN KÖKLÜ
Kurumsal İletişim İSMAIL GÜR - KEMAL AYDIN
MURAT SAFRAN
Web AURORA BİLİŞİM
Hukuk Müşaviri Av. ALİ ÇAVUŞOĞLU

KÜTÜPHANE VE ARŞİV

Çamlıca Araştırma Kütüphanesi
www.camlicalibrary.org

YÖNETİM YERİ

Çamlıca Basım Yayın ve Tic. A.Ş.
Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad. No 54
Güneşli - Bağcılar / İSTANBUL
Sertifika No 46592

REKLAM

HÜSEYİN GÜNEY
huseyin.guney@camlicabasim.com

BASKI

Çamlıca Basım Yayın

YAYIN SÜRESİ-TÜRÜ

Aylık-Yerel Süreli
ISSN 1308-5379

AVRUPA (ALMANYA)

ENDER GMBH, Melatener Weg 18 - 50825 KÖLN
Tel. +49 221 690 58 90
www.camlicakitap.de / abone@camlicakitap.de

AVRUPA (HOLLANDA)

Çamlıca Kitap B.V. Bemmelseweg 67 6662 PE Elst-GLD
Holland info@camlicakitap.nl / www.camlicakitap.nl

YEDİKITA Dergisi'nin bütün yayın hakkı, Çamlıca Basım Yayın ve Tic. A.Ş.'ye aittir. Dergide çıkan yazılar kaynak gösterilerek iktibas edilebilir. Yayınlanan reklamların her türlü mesuliyeti, sahiplerine aittir.

İRTİBAT VE ABONE

0850 811 9 811
abonemerkezi@camlicabasim.com
Yazı İşleri (0212) 657 88 00 - 7103
WhatsApp Hattı 0530 285 38 04

ÇAMLIÇA BASIM YAYIN VE TİC. A.Ş.

Ziraat Bank IBAN TR81 0001 0021 0550 7231 7750 02
Akbank IBAN TR60 0004 6011 9388 8000 0135 18

yedikita.com.tr editor@yedikita.com.tr

/ yedikitadergisi

Yeni bir okuma deneyimi için
dijital sayılarımız
Çamlıca Kitap uygulamasında

Yedikitadan...

A

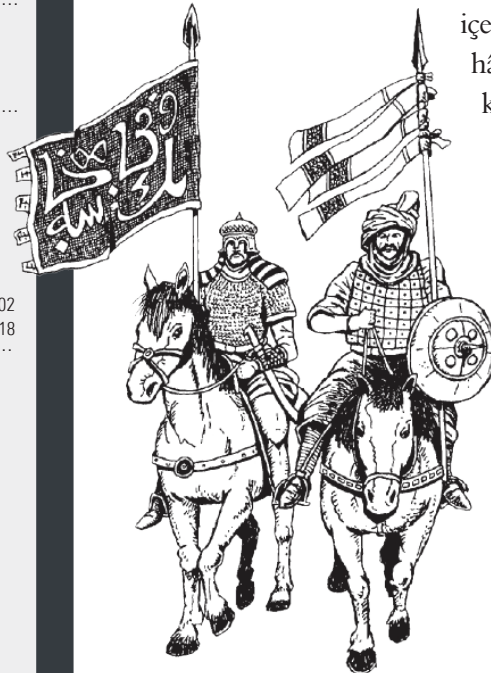
bbasileri, sadece Emevilerin yerine kurulmuş bir devlet olarak telakki etmek doğru değildir. İslâm tarihinin bu ikinci hanedan devleti zamanında özellikle fikir hayatı, ticarî hayat ve şehirleşme konularında çok büyük gelişmeler

kaydedilmişti. Üstelik bu terakki, bütün dünyayı derinden etkilemiştir. Zira Abbasiler; Mısır'dan Suriye ve İran'a, oradan da Türkistan ve Hindistan'a kadarki coğrafyaya hükmeden bir cihan devleti kurmuş ve bu topraklarda yaşayan pek çok farklı unsuru, tek bir çatı altında birleştirmeyi büyük ölçüde başarmıştı.

Onlarca dilden Arapçaya tercümelerin yapıldığı Beytülhikme'de dünyanın çeşitli yerlerinde yazılmış yüzlerce kitap toplanıyor, kitap temini için görevlendirilenler, uzak diyarlara gidip Abbasî başşehirine yeni hazineler kazandırıyor. Tıp, astronomi, hikmet, matematik vb. konulara dair bu eserler, Beytülhikme diye anılan akademide toplanıyor ve Arapçaya tercüme ediliyordu. (Bugün Amerika ve Çin'in benzer bir faaliyet yürüttüğü malumdur.) Zamanla Avrupalılar, eski Yunan eserlerini okuyabilmek için Arapça öğrenir olmuşlardı. 12. asırda ise tersine bir akışla, Arapça ilim ve hikmet eserleri, Latinceye tercüme edilmeye başladı. Asırlar sonra, bu çağdaki fikir hareketliliğine, "12. yüzyıl rönesansı" adı verilecekti. Nitekim Avrupalılar, kendilerine "temel" addettikleri kitaplardan bazılarına, bu Arapçadan Latinceye tercümeler sayesinde ulaşabilmişlerdir.

Abbasilerin kurduğu Bağdat, kısa süre içerisinde kozmopolit bir metropol hâlini almıştı. Bu durum, o zamana kadar karşılaşılmayan büyük meselelerle uğraşmayı ve çözüm arayışını beraberinde getirmiş, neticesinde de şehir, ileri seviyede bir bilgi birikimine ve tecrübe aktarımına sahne olmuştu.

"Çağımı Aydınlatan Hanedan" Abbasiler, sizleri bekliyor. İstifadedeli olması temennilerimizle, Berât Kandili'nizi tebrik ederiz...

içinde

MART 2022
sayı

163

20-45

ÇAĞINI AYDINLATAN HANEDAN

ABBASÎLER

SONER DEMİRSOY-OSMAN DOĞAN-SELMAN SOYDEMİR

ekiler

8

AYIN GÜNÜ

YUNUS EMRE BOZOK

10

RESİMLİ TARİH

AHMET APAYDIN

12

**YAZIHANE
BİR SEYYAHIN
DOĞU HASRETİ**

14

**İSTANBUL'UN SEMTLERİ
İSİMLERİNİ**

NEREDEN

ALMIŞTIR?

YASİN ODABAŞI

46

TARİH AMBARI

MUSTAFA DEDELER

48

**SULTAN MELİKŞAH'IN YÂDIGÂRI
İSFAHAN ULU CAMİİ**

KAYIHAN ÇAĞLAR

57

BERCESTE

58

**PARANI MI İSTERSİN
YOKSA ATIMI MI?**

SELMAN SOYDEMİR

64

İSİMDEN MÜSEMMAYA

MEHMED BAĞ

66

**ESERİ ÇOK, İSMİ YOK!
SULTAN ÜÇÜNCÜ MUSTAFA**

TUNAHAN KANICI

72

TARİHTEKİLER

BİR PETEK ŞİFALI LEZZET BAL

EMRE BOYACI

76

TESTGÂH

**BÜYÜK LOKMA YE
BÜYÜK SÖZ SÖYLEME!**

AHMET SARBAY

78

BULMACA

SELMAN ASLAN

ayın günü

ayın günü

9 Mart

1764

**LÂLELİ CAMİİ
İBADETE
AÇILDI**

1760

Sultan Üçüncü Mustafa Han tarafından inşasına başlandı.

Cami, imaret, çarşı, dükkânlar, çeşmeler, sebil, türbe, medrese, han ve mumhaneden meydana gelen külliye'nin inşasına, hassa baş mimarı Kara (Hacı) Ahmed Ağa tarafından başlanmış ve Mehmed Tâhir Ağa tarafından tamamlanmıştır. Sonradan külliye'ye, muvakkithane de dâhil edilir.

1782'deki büyük yangında külliye'nin bazı dükkânları yanar. Harap olan cami, 1783 ve 1846 yıllarında tamir edilir.

Külliye'nin medresesi ve hamamı ne yazık ki günümüze ulaşamamıştır. Cami önündeki türbede, Sultan Üçüncü Mustafa, Sultan Üçüncü Selim ile Hibetullah, Mihrimah, Mihrîşah ve Fatma Sultanlar medfundur.

9 MART 1764

Dört yılın ardından inşası tamamlanan cami, ibadete açıldı.

Külliye, Sultan Üçüncü Mustafa tarafından inşa ettirilse de ismini, bulunduğu semtte medfun bulunan velî Lâleli Baba'dan alır.

Cami, her ne kadar barok üslûbuna dâhil sayılırsa da Nuruosmaniye kadar bariz bir barok karakteri taşımaz. Daha ziyade klasik üslubun bazı şekillerini ihtiva etmektedir.

↓ SELAHADDİN
EYYÛBÎ'NİN KABRİ

MART'TA BAŞKA NE OLDU?

23 MART 625

Uhud Gazası yapıldı.

4 MART 1193

Kudüs fatihi Selahaddin Eyyûbî vefat etti.

26 MART 1452

Rumeli Hisarı inşa edildi.

1 MART 1896

Henri Becquerel, radyoaktiviteyi keşfetti.

RUMELİ'DE DE BİZDİK, ACEM'DE DE

Fransız ressam Jules Laurens, coğrafyacı Xavier Hommaire de Hell'in Türkiye ve İran üzerine yaptığı araştırma seyahatlerinde ressam olarak bulunmuş, pek çok eseri, şehri ve insan tiplerini resmetmişti. Bu resimlerinden biri de karlar altında, 1800'lü yıllarda harabe vaziyette bulunan Karakoyunlu hükümdarı Cihan Şah'ın Tebriz'de yaptırdığı Gökmesjid (Gökmedrese/Gökcami) idi.

→ KARAKOYUNLULARDAN
GÜNÜMÜZE ULAŞAN EN
BÜYÜK ESER, CİHAN
ŞAH'IN 1465'TE
TEBRİZ'DE YAPTIRDIĞI
GÖKCAMİ KÜLLİYESİDİR.

Şah Cihan'ı, Tac Mahal vesilesiyle herkes bilir. Bir de az bilinen Cihan Şah vardır. Karakoyunlu Devleti'nin kurucusu Kara Yusuf'un oğlu ve devletin son büyük hükümdarıydı. Onun devrinde en parlak yıllarını yaşayan Karakoyunlular, genel hatlarıyla Azerbaycan, Arrân, Irâk-ı Acem, Irâk-ı Arab, Fars, Kirman ve Doğu Anadolu'ya hâkimdi.

Cihan Şah, Doğu Azerbaycan'ın merkez vilayeti Tebriz'de, 1465 yılında Gökmescid isminde bir yapı inşa ettirdi. Büyük Selçuklu mimari özelliklerini barındıran mescid, tamamen tuğladan yapılmıştı. Zengin desenli mozaikleri ve renkli sır tekniğiyle imal edilmiş çinileri, dillere destandı.

Gökmescid'i asıl mühim kılan ise Büyük Selçuklu mimarisi ile Anadolu Türk mimarisi arasındaki bağlantıyı kurması ve nihayetinde Osmanlı mimarisine de öncelik etmesidir.

Cihan Şah, Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan ile giriştiği mücadeleyi kaybetmiş ve bir Akkoyunlu askerinin silah darbesiyle Hakk'ın rahmetine kavuşmuştu. Naaşı ise buraya defnedildi. Sözün kısası, bir zamanlar Rumeli'de de bizdik, Acem'de de.

İBRET LİKLER

İbnülemin Mahmud Kemal İnal, Sadrazam Hüseyin Hilmi Paşa'dan bahsederken diyor ki:

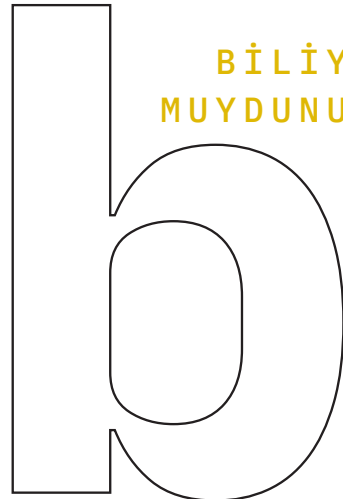
“Hz. Allah'ın kullarının hayatıyla ve rızıkıyla uğraşmak, çeşitli musibetleri dâvet eder. Tarih, bunun birçok misallerini ibret gözüne sermiştir.

Keçecizade Sadrazam Fuat Paşa, Şam vakasında nice canların yanmasına, nice ocakların sönmesine sebep olduktan sonra iki yetişmiş oğlu birdenbire öldü. Zavallı adam yandı, yıkıldı. Birkaç kere de yangın belasına uğradı; kalan ömrünü acılar ve hastalıklar içinde geçirdi. Sonunda gurbet diyarında öldü. Hüseyin Hilmi Paşa da bazı mebusların ve söz erlerinin arzusuna uyarak birtakım memurların açıkta kalmasına, geçim derdine düşmelerine ve ne yapacaklarını şaşırımlarına âlet oldu. Birbiri ardından iki genç oğlunu kaybederek sonsuz acılar ve kederler içinde hayata veda etti.”

**Osmanlılarda
ilk
denizaltının
“Tahtelbahir”
adıyla Sultan
Üçüncü Ahmed
Han devrinde,
Tersane
baş mimarı
İbrahim Efendi
tarafından
timsah
suretinde
yapıldığını...**

**BİLİYOR
MUYDUNUZ?**

DİL YARASI

(Kötü ve incitici bir sözün bıraktığı acı. Bir hadise sonrasında gönülde duyulan acı, üzüntü.)

Bir organımız olan “dil” manasında kullanılarak mecazen dil ile söylenen söz kastedilmiştir. Dil, yani söz yaralar, incitir.

“Dil” kelimesi aynı zamanda Farsçada “gönül” manasındadır. Bu kullanımda ise “gönül yarası” yani insanın kalbinin incinmesi, üzülmeye kastedilir.

ŞAİRLİK İSTANBUL'DA OLUR

“Lâle Devri şairi” diye meşhur olan Nedim (1681-1730), klasik edebiyatımızın öncü isimlerindedir. İstanbul hayranı Nedim’in bir sohbet meclisinde şöyle söylediği rivayet edilir:

“İnsan nazım (şiir) yazmak için İstanbul’da oturmalı, nesir (düz yazı) yazmak için taşraya gitmelidir!”

SEN BENDEN DAHA ÂLİMMİŞSİN

İmam Muhammed Hazretleri, İmam-ı Âzam Hazretleri’nin büyük talebelerindedir.

İmam Muhammed Hazretleri, bir gün talebesine, “Sen, namaz ve oruç meselelerine vâkıf mısın?” diye sordu.

Talebe “Evet, vâkıfım.” deyince. “Öyle ise sen, benden âlimmişsin.

Zira namaz ve oruçta on iki bin mesele vardır.” buyurdu.

Büyük nahiv ve lügat âlimi İmam Kisaî ile fıkıh âlimi İmam Muhammed, 805 senesinde Rey şehrinde aynı gün vefat ettiklerinde, Halife Harun Reşid’in çok üzüldüğü ve “Lügat ile fıkıhı Rey’de defnettim!” dediği rivayet edilir.

ZİRAAT ÂDETI

Hikâye edildiğine göre, Mısır Firavunu’nun şöyle bir âdeti vardı. Mısır’da ekim işi bittikten sonra iki güvenilir kimseye birer ölçek buğday verip birisini yukarı Mısır’a, diğerini aşağı Mısır’a gönderir ve “Bakın! Bir ölçek buğday ekecek boş toprak kalmış mıdır?” derdi.

O iki kişi, bütün Mısır vilayetlerini gezer, kontrol ederdi. Bir ölçek buğday ekilebilecek bir yer bulunursa Firavun, o bölgenin vazifelilerini öldürürdü. Bu siyaset ve idare şekline korktukları için, Mısır her yıl ziraatla dolar taşardı.

**Nefse hazzın ey Muhibbî vermegil hayvan sıfat,
Zabt-ı nefis it ârif ol âlemde insanlık budur.**

Muhibbî (Kanuni Sultan Süleyman)

*Ey Muhibbî, hayvanî sıfattaki nefsinin hazlarına isteğini verme (hayvanların seviyesine inme).
Nefsini zapt et de ârif ol ki âlemde insanlık budur.*

Fotoğraf: Fuji Dağı ve meşhur Japon kiraz çiçekleri

İsimden Müsemmaya

سِيَاكَات

Bir Yazı Türü

SİYAKAT

Siyakat, Osmanlı Devleti'nde idarî ve bilhassa da malî kayıtları tutmak için kullanılan özel bir yazı türüdür. Siyakat hattı ile kaleme alınan metinlerde harfler iç içe geçmiş, kimi sözcükler kısaltılmış, noktalar, çanaklar, hareketler göz ardı edilmiş, hatta şifre kabul edilebilecek yazım usulleri kullanılmıştır. Bilmeyen kişiler, siyakat hattının Arap alfabesinden başka bir alfabe ile yazıldığını dahi düşünebilirler.

Zor okunan, zor anlaşılın hatta çözmek için ciddi bir ustalık gereken siyakat hattının ismi; kelamın ve yazının akışını ifade eden "siyak" kelimesinden gelir. Siyak, lügatte "bir düzen hâlinde takip edegelen şey" manasında kullanılır. İstilahta ise "sözün dizilişi, meramın akışı, mananın gelişi..." anlamına gelir. Siyak kelimesinin sibak ile birlikte edebiyatta da yeri vardır. Buna göre bir metin, siyak ve sibakına yani işaret ettiği noktalara bakarak izah edilir.

Siyakat yazısı kâtip tarafından oldukça hızlı ve akıcı şekilde kaleme alındığı; okurken de ancak öncesinden sonrasında hareketle anlaşılabilirdiği için bu yazı çeşidine "siyakat" denmiştir.

Siyakat hattının muradı; az zamanda

ve küçük bir

evrakta çokça şeyi, yalnızca belli bir zümrenin anlayacağı şekilde ifade etmektir. Bir nevi şifreleme ifade eden siyakat hattının, Abbasiler devrinden beri kullanıldığı bilinir. Selçuklular, siyakatı Abbasilerden almış, kullanıp geliştirmiş ve Osmanlı'ya miras bırakmıştır.

Fatih Sultan Mehmed Han devrinde yaşayan Hüsam-ı Rûmî ve Tacizade Cafer Çelebi isimli iki kâtip, siyakat hattına yeni usul ve sistemler getirmiştir. Her devirde ve hatta her hattat ve kâtip elinde değişik formlar, başka yaklaşımlar ve yazım usulleriyle gelişen siyakat hattının Osmanlı'daki uzmanlarına "siyakat-nüvis" denirdi.

Siyakatte maksat sanat değildi. Siyakat ile gizlilik hedeflendiği için harflerin ve rakamların formları, oldukça farklı hâle gelebilmekteydi. Hatta siyakat hattında rakam yerine özel bir sistem kullanılırdı. Arapça sayı isimlerinde kullanılan harflerin kısaltılmasıyla elde edilen bu düzen, malî kayıtların gizlilik içinde tutulmasını sağlardı.

دَشِيشَه

Bir Yemek

DEŞİŞE

Fahr-i Âlem Hazret-i Muhammed Mustafa Sallallahü Aleyhi ve Sellem Efendimiz'in, sahabe-i güzün hazaratına ikram ettiği deşişe adlı bir yemek vardı. Dövme buğdayın, et ve hurma ile iyice karıştırılması sonucu elde edilen deşişeyi, Anadolu'da yapılan "keşkek"e benzetmek mümkündür. Deşişede, keşkekten farklı olarak hurma da kullanılır.

Deşişe kelimesi, Arapça "ceşiş" sözcüğünden gelir. Ceşiş, "iri öğütülmüş buğday yahut arpa" manasındadır. Ana malzemesi ceşiş olan yemeğe önce ceşişe denmiştir. Kelime, zamanla deşişe hâlini almıştır.

Fakat deşişeye sadece bir yemek deyip geçemeyiz. Deşişenin bizim tarihimizde mutena bir yolculuğu da var. Kolayca tahmin edileceği gibi, Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) ashabıyla birlikte yediği, beğendiği ve çevresine ikram ettiği deşişenin, Haremeyn'e hizmetkâr olmakla övünen ecdadımız tarafından özel bir itina ile karşılanmaması mümkün değildi.

İslâm'a hâdim olmak için sa'y ü gayret eden halifeler ve sultanlar, Haremeyn-i Şerifeyn'e yolu düşen ihtiyaç sahibi kimselere ikram edilmek üzere deşişe yaptırılırdı. Mukaddes beldelere giden Surre Alayı içinde deşişelik hububat mutlaka bulunurdu. Abbasî halifeleri, Memluk sultanları ve elbette Osmanlı padişahları, deşişe için mahsus vakıflar tesis etmişlerdi. Osmanlı mülkünün dört bir yanında onlarca köyün hububatı, deşişe olmak üzere ayrılırdı.

Osmanlı Devleti'nde, deşişe için gereken hububatın, deşişe köylerinde usulüne uygun olarak yetiştirilmesi, zamanında ve özenle toplanması, devrin şartlarında saklanıp gemilerle Hicaz'a nakledilmesi, Haremeyn'e ulaştıktan sonra büyük mutfaklarda ehil aşçılar eliyle pişirilmesi ve Haremeyn'de ikamet eden ihtiyaç sahiplerine nezaketle ikram edilmesi gibi süreçlerin tamamını takip eden bir nazır vardı.

"Nâzırü'n-nüzzâr" yahut "Deşişe Nazırı" denilen bu vazifelilerin yetki alanında olan deşişe köyleri, ilgili yerin valisinden bağımsız olarak takip edilirdi. Deşişe Nazırı, Mısır, Şam ve Halep'te bulunan tüm deşişe vakıflarının doğal reisi konumundaydı. Yetkisi, özel bir fermanla bu topraklarda hüküm süren beylerbeyine de bildirilirdi.

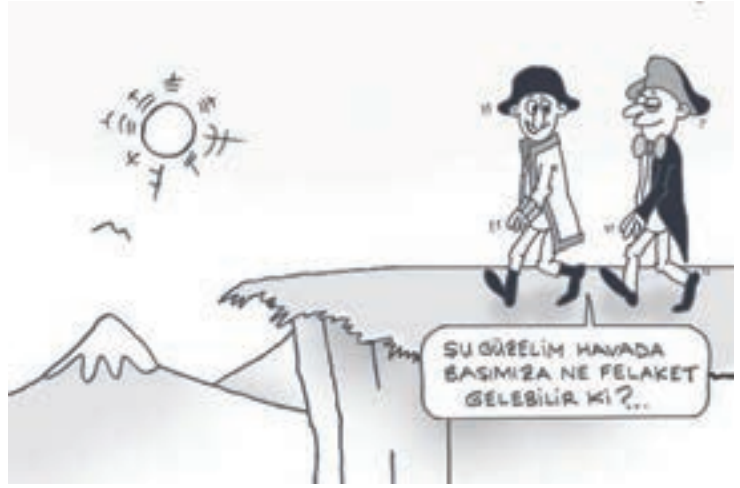
Deşişe için hususî tahsisat yapan bazı sultanların mahsus ikramı, özel isimle anılırdı. "Sultan Kayıtbay Deşişesi" ve "Sultan Süleyman Deşişesi" buna misaldir.

Sultanların tarih boyunca vakfetmek ve hizmet ile müşerref olmak için âdeta yarış ettiği Haremeyn-i Şerifeyn'de, ihtiyaç sahiplerine ikram edilen deşişe adlı bir yemek vardı. Öyle mahsus bir itina ile takip edilirdi ki zamanla yemeğin adı, "Deşişe-i Resûlüllah" diye zikredilir oldu.

Osmanlı, ağır şartlarda mücadele verdiği cihan harbi zamanında bile deşişe ikramına titizlikle devam etti.

Akıl sahibi bir insan, hadiseler karşısında emin olmadan ya da bir garantisi olmadan büyük laflar etmez. Bunun için "Büyük lokma ye, büyük söz söyleme!" demişlerdir. Bu atasözünün anlamı şu şekildedir: "Asla emin olmadan fikir beyan edip sonrasında utanılacak duruma düşme!.." Bu hakikate rağmen çenesini tutamayanlar, her devirde olmuştur. Bakalım kimler ne laflar etmiş, neticeleri ne olmuş?..

Büyük Lokma Ye Büyük Söz Söyleme!

1- Londra Kraliyet Cemiyeti Başkanı Lord Kelvin (1824-1907), "Havadan daha ağır makinelerin uçuşması imkânsızdır." diye kestirip atmıştı. İngiliz Profesör Simon Newcomb da matematiksel olarak ispatlamıştı! Bu Lord'un sarf ettiği bir cümle daha var. Acaba nedir?..

- a-"Uzaya çıkılamaz. Çıkılacak olsa ben çıkardım."
- b-"Otomobiller hiçbir zaman atların yerini alamaz."
- c-"Radyonun geleceği yok. Boşuna uğraşmayın."
- d-"Ateşten başka enerji kaynağı yoktur."

2- 1865 yılında bir gazete, araştırmacı gazeteciliğin ilk örneğini vermişti. Sesin

nakledilmesinin imkânsız olduğunu, gerçekleşse bile pratik olamayacağını bilimsel(?) ağızlarından açıklamıştı. Hangi gazete?..

- a-Boston Daily Times (ABD)
- b-The Sun (İNGİLTERE)
- c-Pravda (RUSYA)
- d-Le Monde (FRANSA)

3- Louis Pasteur, kuduz aşısını keşfeder ve mikrobu tarif eder. Pierre Pachtet adlı bir profesör, mikropla ilgili anlatılanları çok saçma bulur ve "Pasteur âdeta uçmuş." der. Acaba mösyö ne profesörüydü?..

- a-Mikrobiyoloji profesörü
- b-Psikoloji profesörü
- c-Taş Devri Tarihi profesörü
- d-Çevre Bilimleri profesörü

4- Bilim adamı Charles Holland Duell (1850-1920) hakkındaki iddia oldukça vahimdir. Anlatılanlara göre Ticaret Bakanlığı'na gönderdiği dilekçesinde, "Artık keşfedilecek bir şey kalmadığı için bu görevde bulunmamın bir anlamı kalmadı." diye yazarak istifayı basar. Mr. Duell nerede çalışıyordu?..

- a-Keşif Yapmayı Çok Sevenler Derneği
- b-İngiliz Kraliyet Fakültesi Dekanı
- c-Amerikan Patent Dairesi
- d-Hiçbiri

5- Bilim kurgu ile ilgilenmek için kuvvetli bir hayal gücüne sahip olmak gerekir. İngiliz bilim kurgu yazarı Herbert George Wells (1866-1946), büyük bir laf eder: "Denizaltıların savaşta ne işe yarayabileceğini anlayamadım. En fazlasından mürettebatın boğularak ölmesine sebep olabilir." Herbert nam bilim kurgucunun unvanı ne idi?..

- a-Bilim kurgunun babası
- b-Bilim kurgunun paşası
- c-Bilim kurgunun şahı
- d-Bilim kurgunun kralı

6- Meşhur Zeplin balonlarını inşa edip, 5 yıldızlı otel şartlarında uçuran Ferdinand von Zeppelin (1838-1917), birlikte çalışmak için başvurduğu Fransız Bilim Akademisi'nden hangi gerekçeyle kovulmuştu?..

- a-Göklerde uçma gibi saçma sapan işlerle uğraşacak zamanımız yok!
- b-Manş Denizi'nin altından İngiltere'ye tünel kazma gibi hayalimiz yok!
- c-50 katlı, 100 katlı evler yapma gibi düşüncemiz yok!
- d-Hepsi

7- Fransız asker Ferdinand Foch (1851-1929), 1911 yılında "Uçaklar hoş oyuncaklar. Ama askerî bir değerleri yok!" diye gürlemişti. Rütbesi ne idi?..

- a-Maréchal de France (Mareşal)
- b-Général de division (Tümgeneral)
- c-Général de brigade (Tuğgeneral)
- d-Général de corps d'armée (Korgeneral)

8- Dünyanın en köklü Film ve TV dizi yapım şirketi olan Twenty Century Fox'un başkanı Darryl F. Zanuck (1902-1979), yeni çıkmış bir iletişim aracı için "Boşuna uğraşmayın. En geç 6 ay içinde piyasadan silinecek. İnsanlar her gün böyle bir şeyle neden uğraşmak istesin?.." demişti. Hangi iletişim aracımı bu?..

- a-Telefon
- b-Radyo
- c-Televizyon
- d-İnternet

9- ABD'li Kenneth Olsen, 1977 yılında şu tuhaf açıklamayı yapmıştı: "İnsanların evlerinde bilgisayar bulundurmaları için herhangi bir neden göremiyorum." Bu arkadaşın mesleği ne idi?..

- a-Elektronik Mühendisi
- b-Bilgisayar Firması Digital Equipment Corp.'un kurucusu ve başkanı
- c-Girişimci
- d-Hepsi

10- Devlet-i Aliyye'yi, Abdülhamid Han'dan daha iyi idare edeceğiz diye devlet değirmeninin başına geçen ittihatçılar, koca ülkeyi parça parça düşmana teslim ederler. Bunlardan biri, "Kuveyt ile Katar göllerle kaplı, verimsiz yerlerdir. Bize maddî faydası olmaz. Bu yüzden İngilizlerle kavga etmeye gerek yok, verin gitsin!.." diye emreder. Böylece altından petrol akan iki ülke, elimizden çıkar gider. Kimdir bu emrin sahibi?..

- a-Mahmut Şevket Paşa
- b-Talat Paşa
- c-Mithat Paşa
- d-Cemal Paşa

CEVAPLAR: 1) c, 2) a, 3) b, 4) c, 5) a, 6) d, 7) a, 8) c, 9) d, 10) a